

Bruxelles, 24 aprilie 2026
(OR. en)

8263/26

EDUC 113
JEUN 62
EMPL 98
SOC 216
COMPET 481

NOTĂ

Sursă:	Președinția
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Competențele de bază și spațiul european al educației: construirea de punți pentru viitor – <i>Schimb de opinii</i>

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor o notă de orientare din partea președinției privind subiectul sus-menționat, în vederea schimbului de opinii care va avea loc pe 11 mai 2026 în cadrul Consiliului (Educație, Tineret, Cultură și Sport).

Competențele de bază și spațiul european al educației: construind punți pentru viitor

Notă de orientare din partea președinției

(Consiliul Educație, Tineret, Cultură și Sport)

Lumea noastră se schimbă într-un ritm fără precedent. Noi realități sunt create ca urmare a transformării tehnologice accelerate, inclusiv a evoluțiilor rapide în ceea ce privește dezvoltarea și utilizarea inteligenței artificiale, a provocărilor demografice, a crizelor geopolitice, sanitare și climatice, precum și a provocărilor societale și economice complexe. Având în vedere aceste schimbări, UE se confruntă, în plus, cu o provocare în materie de competitivitate; nevoile pieței forței de muncă sunt în schimbare, necesitând adaptabilitate, inclusiv în ceea ce privește capacitatea de recalificare, perfecționare și răspuns la evoluția cerințelor legate de locurile de muncă.

În acest context, sistemele de educație și formare din Europa joacă un rol esențial în promovarea inovării și stimularea competitivității europene, în abordarea provocărilor societale și în consolidarea rezilienței. În același timp, există așteptări tot mai mari ca acestea să ofere sprijin persoanelor nu numai pentru a avea acces la un loc de muncă, ci și pentru a se dezvolta ca cetățeni activi, informați și rezilienți, capabili să facă față unor medii complexe și care evoluează rapid. În acest scop, sistemele de educație și formare trebuie să continue să evolueze, astfel încât să pregătească oamenii pentru un viitor în schimbare rapidă, caracterizat de transformări în societate, în economie și pe piața forței de muncă. Pentru a realiza acest lucru, este necesar să se adapteze în mod constant strategiile naționale și să se identifice măsuri de politică pentru a îmbunătăți rezultatele învățării și, în cele din urmă, pentru a stimula succesul educațional pentru toți cursanții.

În cadrul spațiului european al educației, statele membre recunosc că sistemele de educație și formare sunt esențiale pentru înzestrarea persoanelor cu aptitudinile și competențele necesare pentru a prospera în viață, pe piața forței de muncă și în societate. Atât Rezoluția Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030), cât și activitatea semnificativă desfășurată până în prezent în cadrul Consiliului cu privire la pregătirea celui de al doilea ciclu evidențiază angajamentul constant față de calitate, echitate, incluziune și succes pentru toți, precum și hotărârea de a realiza pe deplin spațiul european al educației până în 2030.

Au fost stabilite obiective de monitorizare a progreselor și de identificare a provocărilor; în special, ponderea tinerilor în vârstă de 15 ani cu competențe scăzute la citire, matematică și științe ar trebui să fie mai mică de 15 % până în 2030, în timp ce ponderea elevilor de clasa a opta cu competențe scăzute în domeniul competențelor digitale și al alfabetizării informaționale ar trebui să fie mai mică de 15 % până la aceeași dată. Există dovezi la nivelul UE care indică faptul că progresele rămân inegale în raport cu obiectivele convenite în 2021. Deși în anumite domenii se pot observa tendințe pozitive, persistă dificultăți în asigurarea faptului că toți cursanții dobândesc cele necesare pentru a reuși într-un context aflat în schimbare rapidă. Acest lucru impune o reflecție critică asupra abordărilor și strategiilor actuale în materie de politici, în special explorarea modalităților de a oferi un sprijin mai eficace tuturor cursanților. Nivelul ridicat de ambiție în materie de politici trebuie să fie mai bine aliniat la o punere în aplicare eficace, pentru a asigura rezultate mai bune. În acest sens, coordonarea și coerența inițiativelor UE în domeniul educației și formării, în special a celor privind aptitudinile și competențele, precum și sprijinul consecvent pentru sistemele naționale de educație și formare rămân obiective-cheie.

În cadrul inițiativelor recente ale UE a fost evidențiată necesitatea de a investi în aptitudini și competențe. Concentrarea atenției asupra capitalului nostru uman este considerată esențială pentru prosperitatea UE, pentru reziliența sa economică și pentru economia sa socială de piață, unică în lume. Comunicarea Comisiei privind uniunea competențelor subliniază necesitatea unor baze educaționale și a unor competențe mai solide pentru toți, pentru a asigura un acces larg la educație, la învățarea pe tot parcursul vieții și la oportunități de angajare, precum și pentru a face față tranzițiilor și crizelor. Planul de acțiune al Comisiei privind competențele de bază urmărește atât să sprijine statele membre în îmbunătățirea rezultatelor în domenii precum alfabetizarea, matematica, științele, competențele digitale și cetățenești, cât și să contribuie la obiective mai ample legate de competitivitate, reziliență și participarea democratică.

Deși nu există o înțelegere unică și unificată a termenului „competențe de bază”, în scopul prezentului schimb de opinii, accentul se pune pe competențele fundamentale pe care fiecare persoană ar trebui să le dobândească ca bază minimă pentru avansare prin educație și formare, învățare pe tot parcursul vieții, capacitatea de inserție profesională și participarea activă în societate. Această înțelegere ar putea implica o perspectivă mai amplă și mai holistică, care să includă și competențe transversale, cum ar fi gândirea critică, comunicarea, adaptabilitatea, colaborarea și implicarea civică, care sunt esențiale nu numai la toate nivelurile și în toate tipurile de educație și formare, ci și pe tot parcursul vieții.

Privind în perspectivă, aceste competențe fundamentale trebuie să fie nu doar consolidate, ci și redefinite în permanență în lumina realităților emergente, pentru a sprijini în mod eficace persoanele să reușească în viață, la locul de muncă și în societatea democratică și să facă față complexității, incertitudinii și schimbărilor. Sistemele de educație și formare trebuie să anticipeze schimbările, să adapteze învățarea de bază la noile nevoi și să se asigure că cursanții sunt pregătiți atât pentru provocările actuale, cât și pentru oportunitățile de mâine. Acest lucru necesită, de asemenea, integrarea unei perspective de învățare pe tot parcursul vieții la toate nivelurile și în toate tipurile de educație și formare, asigurându-se faptul că oportunitățile de perfecționare și recalificare sunt accesibile în toate etapele vieții.

Având în vedere cele de mai sus, președinția invită miniștrii să răspundă la întrebările de mai jos, în cadrul unui schimb de opinii pe această temă. Vă solicităm ca intervențiile să fie limitate la maximum trei (3) minute.

1. Având în vedere acest peisaj care evoluează rapid, cum ar trebui adaptate strategiile naționale în domeniul educației și formării pentru a înzestra cursanții cu competențele fundamentale de care au nevoie pentru a reuși astăzi și pentru a face față provocărilor de mâine? Sunt sistemele noastre de educație și formare suficient de flexibile și orientate spre viitor pentru a-și îndeplini misiunea?
2. În ce mod ar putea cooperarea la nivelul UE, în special prin intermediul spațiului european al educației și în sinergie cu uniunea competențelor, după caz, să sprijine cel mai eficient această transformare?